

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, rétér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Éjltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Íj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Majtényi Géza
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félre 5 kor
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termék szerint egy négyzög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár-
kedvezmény.

A helyzet.

— okt. 30.

A kiegyezés kérdése foglal-
koztatja ma általában a közvéle-
ményt. És méltán, mert nem is
lehetett soha indokoltabb az ér-
deklődés mint a mai helyzetnél,
ahol odáig fajultak a dolgok,
hogy a nehezen elért igazán nem-
zeti kormányzat működése elé
is akadályokat képes gördíteni
vagy a roszkarat, vagy a fel-
tűnési viszketeg.

A kiegyezést illetően mi már
elmondottuk nézeteinket. Nem
kicsinyeltük annak előnyeit, de
nem siklottunk el szó nélkül hát-
rányai fölött sem. Hogy magánál
a végrehajtásnál mi módon fogja
a kormány megóvhatni a nem-
zeti érdekeket, arról ma még
korai lenne beszélni s ezért nem
érthetünk egyet az olyan frak-
ciók törekvéseivel, melyek a
nemzeti aspirációk érvényesülé-
sét tényleg csak akadályozzák
— kötekedéseik által.

Leginkább számot tehetett az
aggodalmak és akadékoskodások
mezején a Holló-csoport munkája,
amely már olyan mérveket öl-
tött, hogy ha a kormánynak s
főként Kossuth Ferencnek nem
sikerült volna e frakció tulzott
aggályait legyőzni, — akkor igen
sajnos szakadás állhatott volna
be a függetlenségi pártnál s ez
a széthúzás megbéníthatta volna
a parlament hasznos, együttes te-
vékenységét. Az ellenvélemények
meggyőzötven a kormány által,
most már remélhető, hogy a kép-
viselőház tárgyalásai nem csak
zavartalanok, de az üdvös tör-
vényjavaslatok sürgős letárgya-
lásában nagyon is eredményesek
lesznek.

E kérdések mellett nekünk
még az alkotmánybiztosítékokhoz
van néhány szavunk, mint olya-
nokhoz, amelyek nem kisebb
fontosságúak a kiegyezés ügyé-
nél.

A magyar nemzet történeté-
ben kiemelkedő betűkkel foglal-
nak majd helyet az utóbbi idők
eseményei. — Politikai életében
olyan forduló ponthoz érkezett a
magyar nemzet, amelynél elhall-
gatni a káin gyűlölködés s a párt-
viszály szava; és ha mégis fel-
hangzanék, az már vagy a sze-
mélyes gyűlölködésnek, vagy a
nemzet integritása ellen intézett
dühöngésnek lenne kitörése.

Csak nemrég tett Andrassy
Gyula gróf olyan kijelentéseket

a Mezői interpellációjára adott
válaszában, hogy ezek mint va-
rázsszók nyomták el pillanat alatt
az okvetetlenkedés hullámaikat. A
A nagy államférfiu ama szavai-
ban, hogy a választói jog kiter-
jesztése tárgyában tett kormány-
ígéret nem teljesítése politikai
lehetetlenség, minden befoglal-
tatik. Magyarozatként hozzá fűzte,
hogy igen is megcsinálja a kor-
mány az általános választói jogot,
de a magyar állameszme integ-
ritásának szemmel tartásával.

Nemes, nagy szavak ezek.
Feltétlen biztosítéka a jobb jö-
vőnek, de egyszersmind prog-
rampontjául tekinthetők annak
a kormánynak, melynek hazafias,
helyes politikájában csak azok
kételkedtek kezdettől fogva, a
kik önmaguk lelkiismeretlen el-
járása alapján ítélnék s jobban
még ha akarnának sem képesek
gondolkozni.

Most pedig, midőn az alkot-
mánybiztosítékok tárgyában kelt
négy új törvényjavaslat immár
a képviselőház előtt van, —
szinte gonoszszágnak tűnik fel az
a számtalan csipkedés, gunyoló-
dás, kételkedés és alaptalan haj-
szsa, melyet a letörtek különösen
a belügyminiszter ellen folytat-
tak másfél éven át. Hogy évti-
zedek bűnös mulasztásait s egy
elavult rendszer hiányosságait
gróf Andrassy Gyula rövidebb
idő alatt meg nem szüntethette:
azért csak azok részéről éri őt
gáncs, akiből az egyéni érdek
sir elő; — de a nemzet közbi-
zalma mindenkor mellette volt,
és a következmények fényesen
igazolták, hogy méltán volt mel-
lette.

Lehet, hogy évszázadokra
szólnak ezek az alkotások. Nem-
zetünk törvénytárában előkelő
helyük lesz. Csoda-e tehát, ha
ilyen nagy horderejű, mélyreható
intézményt nem homokra épít a
kiváló politikus, de százszor át-
gondolva, mindenfelé, minden ol-
dalról megtanácskozva, megvilá-
gítva hozza azt nyilvánosságra,
miután kinyerte hozzá a király
előleges szankcióját is.

Jelszavakkal dobálózni s nagy
hangon fenegyerekeskedni nem
virtus. Ehhez értenek az apró
emberek is. A lárma és frázisok
özöne még nem jelent semmit.
Az a fő, hogy az elérni kívánt
eredmény valóban olyan legyen,
amelyet a nemzet közérzete
óhajt s amely azután a nemzet-

nek maradandó közkinését ké-
pezi.

A belügyminiszter által be-
terjesztett négy törvényjavaslat
szövegét t. olvasóink ismerik a
fővárosi lapokból. Hogy ezek a
törvényjavaslatok ugy érdemi
részükben, mint szövegezésük-
ben valóban a nemzet kívánsá-
gait tartalmazzák, annak legfé-
nyesebb bizonyítéka amaz általá-
nos helyeslés, melylyel nyilvá-
nosságra hozataluk alkalmával
találkoztak. Sőt hogy várako-
záson felüli, szinte meglepetés
szerü ez a szövegezés, azt még
az eddig folyton gáncoskodók
is beismerik, mert saját vallo-
másuk szerint ennyire nem is
számítottak.

Gr. Andrassy Gyula két do-
logról tett bizonyoságot. Először
arról, hogy mélybölcesség ve-
zérli államférfiu cselekedeteiben.
Ez már magában a siker bizto-
sítéka. Másodszor arról, hogy a
nemzeti függetlenség kivívását
nem a frazeológia, de az igazi
munka segítheti elő csak.

Kétségtelen, hogy a benyuj-
tott törvényjavaslatok hamar-
osan letárgyalatnak s a nemzeti
ézés mint egy lidérenyomás
alól szabadul fel, azoknak tör-
vénytárunkba iktatása napján.

Ami különösen értékesé te-
szi Andrassy törvényjavaslatait:
az a vármegyék autonóm jogá-
nak kiterjesztése és megerősí-
tése. Legdrágább közkinésünket,
alkotmányokat eddig is a vár-
megyék védelmezték a leghaté-
konyabban, s a municipiumok-
nak köszönhető, hogy az ellen-
sleges áramlat már régen erőt
nem vett rajtunk. Itt van a leg-
szébb példa a legközelebb mult-
ból. A vármegyék rezisztenciája
nélkül hazánk alkotmányát sem-
mivé tették volna az árulók. —
Most tehát, amidőn a vármegyék
megerősödnek, még alkalmasab-
bak lesznek arra, hogy alkot-
mányvédő feladatuknak megfele-
ljenek. Ezért birnak oly nagy
horderővel gr. Andrassy törvény-
javaslatai, melyek nemcsak régi
óhaját váltják be a nemzetnek,
de alkotmányos életében való-
sággal forduló pontot is képez-
nek, ahonnan a nemzeti függet-
lenség kivívásáig már nincs
nagy út.

— okt. 30.

Diszelnök választás. A „Felső-
magyarországi kéményseprő szövet-
ség” Sátoraljauhelyben folyó hó
27-én tartott nagygyűlésén, ahol 17

vármegye kéményseprő mesterei vol-
tak jelen, — nagy lelkesedéssel vá-
lasztotta diszelnökévé gróf Hadik
Béla volt zempléni főispánt, kinek
ma is oly népszerűsége van nemcsak
nálunk, de messze földön, hogy ne-
vének említésére a szövetségi ülé-
ben a legtávolabbi vármegyéből je-
lenneltek is viharos éljenzésben ad-
tak kifejezést e kiváló férfiú iránti
tisztelőtüknek. A diszelnöki okmányt
e napokban adják át gróf Hadik
Bélának, ki az iparosok érdekeinek
mindenkor buzgó támogatója volt.

Politikai összejövétel. Lapunk
egyik utóbbi számában jeleztük, hogy
a sátoraljauhelyi kerület választói f.
évi november 3-án a sátoraljauhelyi
függetlenségi kör helyiségében egybe-
gyűlnek, hogy dr. Buza Barnának a je-
len politikai helyzetről s főként a ki-
egyezésről szóló ismertetéseit meg-
hallgassák. Ez az értekezlet mint
ma tudomásunkra jött: a képviselő-
nek más irányu s halaszthatlan el-
foglaltsága miatt nem lesz november
3-án megtartható, hanem a következő
vasárnapra, november 10-re halasz-
tatott el.

Meczner Béla beszámolója. F. hó
27-én, vasárnap délután tartotta Mec-
zner Béla, a királyhelmecezi választó
kerület képviselője beszámolóját Ki-
rályhelmecezen a függetlenségi kör he-
lyiségében. Beszámolójában Meczner
főleg a kiegyezéssel foglalkozott és
hosszasan fejtegette a kiegyezésben
elért vívmányok jelentőségét. A nagy
számban egybegyűlt választók nagy
lelkedéssel hallgatták képviselőjük
beszámolóját és határozati javaslatot
fogadtak el, melyben a kormány
iránti bizalmuknak adnak kifejezést
és felszólítják képviselőjüket, hogy
a kormányt és annak minden egyes
tagját hazafias munkájukban továbbra
is támogassa. A gyűlés végeztével
pedig üdvözlő táviratokat küldtek
Kossuth Ferenc és Apponyi Albert
gr. minisztereknek és Justh Gyula
képviselőházi elnöknek. A beszámoló
előtt a bodrogközi függetlenségi párt
tartotta évi rendes közgyűlését.

Városunk fejlődése.

Az ipartestületi ház felavatása.

— okt. 29.

Ha a munkásviszonyok oly igen
rosszak nem váltak volna e nyáron,
mint amilyenekké váltak tényleg:
ugy Sátoraljauhely város több mo-
dern épülettel gazdagodott volna. A
körülmények azonban oly kedvezőt-
lenek voltak a lefolyt nyáron, hogy
különösen az építkezési kedv csök-
kent meg leginkább.

Dacára azonban a rossz helyze-
tnek, nem tagadhatjuk el, hogy bár
szerényen, de mégis tettünk lépése-
ket azon a téren, amely városunk
fejlődését illetőleg maradandó nyo-
mokat hagy.

Magánépítkezés, — amely a vá-

SANT MÓR

angol térfi-szabó üzlete

Sátoraljauhely, Kazinczy-u.

Újítás!

Ruhabérlet!

Újítás!

Értesitem a t. uri közönséget, hogy a közóhajnak engedve, üzletemben

ruhabérleteti osztályt

állítottam fel. A bérlet három osztályba van sorozva. Az előnyös feltételek nálam tudhatók meg.
☞ Angol, Scot és hazai szövetek, legfinomabb szőrmeárak állandóan raktáron ☞

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, rétér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Élvtörben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HÍRLAP.

Uj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Majtényi Géza
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy díz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A helyzet.

— okt. 30.

A kiegyezés kérdése foglal-
koztatja ma általában a közvéle-
ményt. És méltán, mert nem is
lehetett soha indokoltabb az ér-
deklődés mint a mai helyzetnél,
ahol odáig fajultak a dolgok,
hogy a nehezen elért igazán nem-
zeti kormányzat működése elé
is akadályokat képes gördíteni
vagy a roszakarat, vagy a fel-
tűnési viselkedet.

A kiegyezést illetően mi már
elmondottuk nézeteinket. Nem
kicsinyeltük annak előnyeit, de
nem siklottunk el szó nélkül hát-
ranyai fölött sem. Hogy magánál
a végrehajtásnál mi módon fogja
a kormány megóvhatni a nem-
zeti érdekeket, arról ma még
korai lenne beszélni ezért nem
érthetünk egyet az olyan frak-
ciók törekvéseivel, melyek a
nemzeti aspirációk érvényesülé-
sét tényleg csak akadályozzák
— kötekedéseik által.

Leginkább számot tehetett az
aggódalmak és akadékoskodások
mezején a Hoilló-csoport munkája,
amely már olyan mérveket ölt-
ött, hogy ha a kormánynak s
főként Kossuth Ferencnek nem
sikerült volna e frakció tulzott
aggályait legyőzni, — akkor igen
sajnos szakadás állhatott volna
be a függetlenségi pártnál s ez
a széthúzás megbéníthatta volna
a parlament hasznos, együttes te-
vékenységét. Az ellenvélemények
meggyőzetvén a kormány által,
most már remélhető, hogy a kép-
viselőház tárgyalásai nem csak
zavartalanok, de az üdvös tör-
vényjavaslatok sürgős letárgya-
lásában nagyon is eredményesek
lesznek.

E kérdések mellett nekünk
még az alkotmánybiztosítékokhoz
van néhány szavunk, mint olya-
nokhoz, amelyek nem kisebb
fontosságúak a kiegyezés ügyé-
nél.

A magyar nemzet történeté-
ben kiemelkedő betűkkel foglal-
nak majd helyet az utóbbi idők
eseményei. — Politikai életében
olyan forduló ponthoz érkezett a
magyar nemzet, amelynél elhall-
gatni a káin gyűlölködés s a párt-
viszály szava; és ha mégis fel-
hangzanék, az már vagy a sze-
mélyes gyűlölködésnek, vagy a
nemzet integritása ellen intézett
dühöngésnek lenne kitörése.

Csak nemrég tett Andrássy
Gyula gróf olyan kijelentéseket

a Mezői interpellációjára adott
válaszában, hogy ezek mint va-
rázsszók nyomták el pillanat alatt
az okvetetlenkedés hullámaikat. A
A nagy államférfiu ama szavai-
ban, hogy a választói jog kiter-
jesztése tárgyában tett kormány-
ígéret nem teljesítése politikai
lehetetlenség, minden befoglal-
tatik. Magyarazatként hozzá fűzte,
hogy igen is megcsinálja a kor-
mány az általános választói jogot,
de a magyar állameszme integ-
ritásának szemmel tartásával.

Nemes, nagy szavak ezek.
Feltétlen biztosítékai a jobb jö-
vőnek, de egyszersmind prog-
rammpontjával tekinthetők annak
a kormánynak, melynek hazafias,
helyes politikájában csak azok
kételkedtek kezdettől fogva, a
kik önmaguk lelkiismeretlen el-
járása alapján ítélnék s jobban
még ha akarnának sem képesek
gondolkozni.

Most pedig, midőn az alkot-
mánybiztosítékok tárgyában kelt
négy új törvényjavaslat immár
a képviselőház előtt van, —
szinte gonoszszágnak tűnik fel az
a számtalan csipkedés, guyyoló-
dás, kételkedés és alaptalan haj-
szá, melyet a letörtek különösen
a belügyminiszter ellen folytat-
tak másfél éven át. Hogy évti-
zedek bűnös mulasztásait s egy
elavult rendszer hiányosságait
gróf Andrássy Gyula rövidebb
idő alatt meg nem szüntethette:
azért csak azok részéről éri őt
gáncs, akiből az egyéni érdek
sir elő; — de a nemzet közbi-
zalma mindenkor mellette volt,
és a következmények fényesen
igazolták, hogy méltán volt mel-
lette.

Lehet, hogy évszázadokra
szólnak ezek az alkotások. Nem-
zetünk törvénytárában előkelő
helyük lesz. Csoda-e tehát, ha
ilyen nagy horderejű, mélyreható
intézményt nem homokra épít a
kiváló politikus, de százszor át-
gondolva, mindenfelé, minden ol-
daltól megtanácskozva, megvilá-
gítva hozza azt nyilvánosságra,
miután kinyerte hozzá a király
előleges szankcióját is.

Jelszavakkal dobálózni s nagy
hangon fenegyerekeskedni nem
virtus. Ehez értenek az apró
emberek is. A lárna és frázisok
özöne még nem jelent semmit.
Az a fő, hogy az elérni kívánt
eredmény valóban olyan legyen,
amelyet a nemzet közérzetele
óhajt s amely azután a nemzet-

nek maradandó közkinését ké-
pezi.

A belügyminiszter által be-
terjesztett négy törvényjavaslat
szövegét t. olvasóink ismerik a
fővárosi lapokból. Hogy ezek a
törvényjavaslatok ugy érdemi
részükben, mint szövegezésük-
ben valóban a nemzet kívánsá-
gait tartalmazzák, annak legfé-
nyesebb bizonyítéka amaz általá-
nos helyeslés, melylyel nyilván-
osságra hozataluk alkalmával
találkoztak. Sőt hogy várako-
záson felüli, szinte meglepetés
szerű ez a szövegezés, azt még
az eddig folyton gáncoskodók
is beismerik, mert saját vallo-
másuk szerint ennyire nem is
számítottak.

Gr. Andrássy Gyula két do-
logról tett bizonyosságot. Először
arról, hogy mély bölcsesség ve-
zérli államférfiu cselekedeteiben.
Ez már magában a siker bizto-
sítéka. Másodsor arról, hogy a
nemzeti függetlenség kivívását
nem a frazeológia, de az igazi
munka segítheti elő csak.

Kétségtelen, hogy a benyuj-
tott törvényjavaslatok hamarosan
letárgyalatnak s a nemzeti
érzés mint egy lidérenyomás
alól szabadul fel, azoknak tör-
vénytárunkba iktatása napján.

Ami különösen értékesé te-
szi Andrássy törvényjavaslatait:
az a vármegyék autonom jogá-
nak kiterjesztése és megerősí-
tése. Legdrágább közkinésünket,
alkotmányokat eddig is a vár-
megyék védelmezték a legthaté-
konyabban, s a municipiumok-
nak köszönhető, hogy az ellen-
séges áramlat már régen erőt
nem vett rajtunk. Itt van a leg-
szebb példa a legközelebb mult-
ból. A vármegyék rezisztenciája
nélkül hazánk alkotmányát sem-
mivé tették volna az árulók. —
Most tehát, amidőn a vármegyék
megerősödnek, még alkalmasab-
bak lesznek arra, hogy alkot-
mányvédő feladatuknak megfe-
leljenek. Ezért birnak oly nagy
horderővel gr. Andrássy törvény-
javaslatai, melyek nemcsak régi
óhaját váltják be a nemzetnek,
de alkotmányos életében való-
sággal forduló pontot is képez-
nek, ahonnan a nemzeti függet-
lenség kivívásáig már nincs
nagy út.

— okt. 30.

Diszelnök választás. A „Felső-
magyarországi kéményseprő szövet-
ség” Sátoraljaujhelyben folyó hó
27-én tartott nagygyűlésén, ahol 17

vármegye kéményseprő mesterei vol-
tak jelen, — nagy lelkesedéssel vá-
lasztotta diszelnökévé gróf Hadik
Béla volt zempléni főispánt, kinek
ma is oly népszerűsége van nemcsak
nálunk, de messze földön, hogy ne-
vének említésére a szövetségi ülés-
ben a legátavolabbi vármegyékből je-
lenn voltak is viharos éljenzésben ad-
tak kifejezést e kiváló férfin iránti
tisztelétüknek. A diszelnöki okmányt
e napokban adják át gróf Hadik
Bélának, ki az iparosok érdekeinek
mindenkor buzgó támogatója volt.

Politikai összejövetel. Lapunk
egyik utóbbi számában jeleztük, hogy
a sátoraljaujhelyi kerület választói f.
évi november 3-án a sátoraljaujhelyi
függetlenségi kör helyiségében egybe-
gyűlnek, hogy dr. Buza Barnának a je-
len politikai helyzetről s főként a ki-
egyezésről szóló ismertéseit meg-
hallgassák. Ez az értekezlet mint
ma tudomásunkra jött: a képviselő-
nek más irányu s halaszthatlan el-
foglaltsága miatt nem lesz november
3-án megtartható, hanem a következő
vasárnapra, november 10-re halasz-
tatott el.

Meczner Béla beszámolója. F. hó
27-én, vasárnap délután tartotta Mec-
zner Béla, a királyhelmecei választói
kerület képviselője beszámolóját Ki-
rályhelmeceken a függetlenségi kör he-
lyiségében. Beszámolójában Meczner
főleg a kiegyezéssel foglalkozott és
hosszasan fejtegette a kiegyezésben
elért vívmányok jelentőségét. A nagy
számban egybegyűlt választók nagy
lelkedéssel hallgatták képviselőjük
beszámolóját és határozati javaslatot
fogadtak el, melyben a kormány
iránti bizalmuknak adnak kifejezést
és felszólítják képviselőjüket, hogy
a kormányt és annak minden egyes
tagját hazafias munkájukban továbbra
is támogassa. A gyűlés végeztével
pedig üdvözlő táviratokat küldtek
Kossuth Ferenc és Apponyi Albert
gr. minisztereknek és Justh Gyula
képviselőházi elnöknek. A beszámoló
előtt a bodrogközi függetlenségi párt
tartotta évi rendes közgyűlését.

Városunk fejlődése.

Az ipartestületi ház felavatása.

— okt. 29.

Ha a munkásviszonyok oly igen
rosszakká nem váltak volna e nyáron,
mint amilyenekké váltak tényleg:
ugy Sátoraljaujhely város több mo-
dern épülettel gazdagodott volna. A
körülmények azonban oly kedvezőt-
lenek voltak a lefolyt nyáron, hogy
különösen az építkezési kedv csök-
kent meg leginkább.

Dacára azonban a rossz helyzet-
nek, nem tagadhatjuk el, hogy bár
szerényen, de mégis tettünk lépése-
ket azon a téren, amely városunk
fejlődését illetőleg maradandó nyo-
mokat hagy.

Magánépítkezés, — amely a vá-

SANT MÓR

angol térfi-szabó üzlete

Sátoraljaujhely, Kazinczy-u.

Újítás!

Ruhabérlet!

Újítás!

Értesitem a t. uri közönséget, hogy a közóhajnak engedve, üzletemben

ruhabérleteti osztályt

állítottam fel. A bérlet három osztályba van sorozva. Az előnyös feltételek nálam tudhatók meg.
☞ Angol, Scot és hazai szövetek, legfinomabb szörmeárak állandóan raktáron ☞

ros fejlődését élenkben dokumentálhatná, — igen kevés történt az elmúlt nyáron. Kiemelendők a Mechner András által ujonnan épített ház a Kazinczi-utcán s ugyanott a Molnár Leona által az izr. hitközségtől megvett és a Rákóczi kor építészeti stílusának megfelelően renovált ház építkezések, valamint a szintén Rákóczi korból stilben gyönyörűen átalakított gkth. parochiális épület, mely Miklósy István főesperes ügybuzgóságát örökíti meg az utókor számára.

Ezeket a renovációkon kívül egy impozáns és igen értékes középülettel szaporított városunkban azon épületek száma, melyek magántulajdonon kívül, — a közérdeket vannak hivatva szolgálni

A „sátoraljai helyi általános ipartestület” hatalmas palotát emelt a Kossuth-utca egyik legszebb helyén, a napi piac mellett, — az ipartestület céljaira. A régen megszűnt timár céh tulajdonát képezett telken, hol néhány dűlőfélben levő lakház s az utca felől egy rozsz fabódé éktelenkedett, ma emeletes szép épület hirdeti a magyar kisipar fejlődését, mert ennek az épületnek minden tégláját valóban a mi derék iparosaink szorgalma gyűjtötte össze és készítette azokból palotát.

Nehéz körülmények, sok utánjárás közepett juthatott a sátoraljai helyi ipartestület ehhez a szép, értékes telekhez. Mikor végre sikerült, akkor is számos nehézséggel kellett még megküzdenie. Az ipartestület agilis vezetősége azonban addig fáradt, agitált, törekedett, míg sikerült a testületnek egy ilyen, most már valóban számottevő ingatlan vagyont létrehozni.

Dr. Buza Barna és dr. Fried Lajos orsz. képviselők, kik az ügy érdekében sokat fáradoztak, valamint Móró Dániel ipartestületi elnök s Gáthy Géza titkár megérdemelnék, hogy nevük meg legyen örökítve annak a szép palotának a falába illesztendő táblán, amelynek létesítése végett oly sokat és oly nemes ambícióval fáradoztak.

Megtekintettük főutcánk e legfiatalabb házat s elismerésünket nem tagadhatjuk meg elsősorban a tervező Klein Izidor építészettől, aki a telek kedvezőtlen fekvése dacára is oly ügyesen oldotta meg feladatát, hogy műve tanulmányul szolgálhat mások előtt is, akiknek hasonló, nehéz helyzettel kell megküzdeniök.

Az egyemeletes, igen csinos utcai homlokzattal bíró épület földszintjét modern kávéház foglalja el az utcai részről. Az udvarban a bérlő s az ipartestületi hivatalok lakásai vannak. Az emeleten nagyuri kényelemmel épített utcai lakás után az ipartestület hivatalos helyiségei következnek, majd egy óriási tanácsterem, amely terjedelmére nézve eddig a legelső helyen áll városunkban. A feljáratok s mellékhelyiségek a legnagyobb körültekintéssel s ügyes beosztással készültek. A kertbe szép lépcsőzet vezet, ahol bizonyára a kertészet s a művelés fogja a jövő tavaszon kellemessé alakítani át a volt silány talajt, amely most már a fejlett izlés szolgálatában nemcsak hézagpótló, de kellemes üdülő helye is lesz iparos osztályunknak.

Az épület 65 ezer koronába került. November hó 3-án délután avatja fel ünnepség keretében a helyi ipartestület agilis vezetősége, átadva szép rendeltetésének az évek során okos gazdálkodással megtakarított fillérek-ből épült szép házat. A felavató ünnepélyre nagy előkészületek folynak, bizonyos hogy méltó lesz az ahoz a munkához, amely létrehozta a semmiből ezt az impozáns alkotást.

Sok szóváltás és ellenkezés hangzott el addig, míg ennek az épületnek az alapkövét leteheték. Az egészséges szervezet fölött azonban itt nem aratott diadalt a széthuzás.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A város pénzügyi bizottsága — a hivatásos tűzoltóságért. Sátoraljai helyi rend. tanácsu város pénzügyi bizottsága folyó hó 28-án tartott ülésében foglalkozott a hivatásos tűzoltóság szervezési szabályrendeletének pénzügyi vonatkozású részével s a szervezési szabályrendeletet úgy kívánja módosítani, hogy egyelőre csak nyolc hivatásos tűzoltói állást szervez, egyebekben a szabályrendeletet eredeti szövegezésében fenntartotta. Örömmel szolgál, hogy a város pénzügyi bizottsága megtalálta a helyes megoldási módot s most már jogos a reményünk, hogy városunk nem fog állni hivatásos tűzoltói intézmény nélkül. A szervezési szabályrendelet folyó hó 31-én kerül tárgyalásra a képviselőtestület elé s tekintve azt a meleg érdeklődést, melylyel városunk képviselőtestülete a kérdés iránt mindenkor viseltetett: az ügy végre a megoldás elé kerül s városunk már a közel jövőben gazdagabb lesz egy olyan intézménnyel, melyet hogy eddig nélkülözhetett: csak a szerencsés körülményeknek tudható be.

(Városi közgyűlés. Sátoraljai helyi rend. tanácsu város képviselőtestülete folyó 1907. évi október hó 31-én délután 3 órakor a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. A vízvezetési szolgálati medence céljaira megvásárolt területre vonatkozó szerződés elfogadása. 2. Az állami népiskola gondnokságába 5 tagnak hat évi időtartamra megválasztása. 3. Polgármester jelentése a díszpolgárok okleveleinek át nem adása tárgyában. 4. Ugyanaz a tankötelesek összeírása tárgyában. 5. Dr. Schön Vilmos alapító oklevelének elfogadása. 6. Pénzügyi bizottság jelentése a hivatásos tűzoltó intézmény szervezése tárgyában s a bemutatott szabályrendelet tárgyalása. 7. Ugyanaz a kövezeti vám, országos, heti és állatfelhajtás vásárok helypénzszedési jogának bérbeadásáról. 8. Ugyanaz a városi alkalmazottak 1908. évi drágasági pótlékának megszavazása iránt. 9. Ugyanaz a Dianna fürdő bérbeadásáról. 10. Ugyanaz a korona vendéglő és kávéház bérbeadására tárgyában az árverési feltételek elfogadása iránt. 11. Törvényhatósági bizottsági határozat a főjegyző és alkapitány korpótékléről. 12. Pénzügyi bizottság jelentése a dohánygyárral szemben levő kert kerítésének helyreállítására tárgyában. 13. Ugyanaz a kocsisok fizetéseinek rendezésére vonatkozólag. 14. Ugyanaz a rendőrlégénység csizmapénzének felemelése tárgyában. 15. Ugyanaz Liszkay József kövezeti vám mentességben leendő részletetése iránt beadott kérvényére vonatkozólag. 16. Ugyanaz a vidékről behozott hus ellenőrzése tárgyában. 17. Törvényhatósági határozat a vízvezetési szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 18. Illetőségi ügyek tárgyalása. 19. Közegészségügyi bizottság jelentése a negyedik gyógyszerár tárgyában. 20. Schvarcz D. Ignác felebbezése a tanácsnak 11693/907. sz. a. kelt határozata ellen. 21. Pénzügyi bizottsági jelentés a magyar országi ház monografiája díszmű megrendelésére vonatkozólag. 22. Ugyanaz a polgári fiúiskola fűtő anyaga tárgyában. 23. Rendőrkapitány és tűzoltótiszt jelentése a Minimax tűzoltó szer. ügyében. 24. Tanácsai javaslat a szabó ipartársulat árubódéjának helye után megállapított évidíj fizetés alól a társulatnak felmentése tárgyában.

Humanizmus példányképe.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Töketeremes, 1907. okt. 25.

Tisztelt szerkesztő uram! Évtizedek óta nem foglalkozom a riportterkedés művészetével, ugyanazért ha most — no még egyszer utoljára — járattam mezőkre tévedve, nem találom el a kellő formát, legyen nekem megbocsátva!

De hát a lelkesedés nem is nagyon keresi a formát, engem pedig a lelkesedés ösztökél arra, hogy lapod riportérének csapjak fel.

Tudósításom Garanyról, az Ondava parti községről szól, melyben az élet újabb pezsgésnek indult, mióta a falu felett épült fellegrárnak lakói is vannak.

Garany lakosai tudvalevőleg vegyes ajkúak, hol az ősi magyar indolencia és a kivándorlás folytán mindinkább ritkul a magyar szó. Égető szükség lenne hát itt a jó iskolán kívül egy óvodára is. Átérezte ezt a falu urnöje, a minden hazafias célért lelkesedő, küzdő Almássy grófné is, ki mióta elfoglalta új kastélyát — rövid egy éve — már is megvette nyájasságával, jótékonyosságával az összes lakosság szívét.

Előbb a kormánytól járt közbe, hogy Garanyt óvodát szerezzen; itt azonban a nervus rerum hiányában egyelőre hiába kopogtatott. Majd a község lakosait igyekezett rábeszélni, hogy önérejükől létesítsenek óvodát. No, de hogy lehetne azt még csak elképzelni is, hogy a mi népünk újabb „portio” önkéntes fizetésére vállalkozzék egy ismeretlen ügyért. Hiszen az előtt nem volt Garanyban óvoda, még is megélték.

De Almássy grófné nem az a nő, akit céljától csak egy perere is eltérítsenek az akadályok. Átalakítá vizparti régi kastélyának — kisebb faluba templomnak is beillő egyik boltíves termét, felszerelte azt apró padocskákkal, — a kis tarisznyák, kendők, ködmönkék részére fogasokkal, játékszerekkel; bele ültette „Márta néni”-t, egy falubeli jóságos özvegy asszonyt. Majd az udvar akác lombos részében padokat, hintákat állított fel. Homokot is hordatott az udvarba, melyben oly jól esik, de egészséges is az apró hazafiaknak, honleányoknak turkálni, homokvárakat építeni, katakombákat furni.

Ekképen minden rendben lévén, már csak a növendékek és az óvónő hiányoztak. A dobszó által felkeltett újságinger csakhamar benépesítette apróságokkal az udvart. Aztán — óvónő is akadt.

A lelkes anyának méltó leánya: a bájos Georgina grófnő, hogy a dilettantizmusnak még csak látszatát is kikerülje, Budapesten óvónői kurzust vesz s mint kész óvónő kerül haza. Reggel már lejön az „óvodába” s délig játszik az apróságokkal. Kioktatja őket a tisztesség tudására, tisztaságra s tanítja az édes magyar szóra. Majd Wort mesterművénel többet érő egyszerű perkal ruhájában leül közibük s hol a kis Misut, hol a még kisebb Hankát veszi ölébe, hogy jó magaviseletért megsimogassa, vagy rendetlen ruházatát rendbe szedje, vagy az orra bukkás miatt elpityyeredő Gyuresunak szeretetteljesen törülje le könyeit. És ez nem is megy nehezen, egy kis cukorkát, süteményt is segítségül híván.

Egy új nótá betanítására figyelnek majd a mosolygó pufók arccoskák.

De csitt! Delet harangoznak! Ilyenkor el kell mondani a mi mindennapi kenyerünkért való imát. — Ezután lekerülnek a fogasról a kicsi tarisznyák, mindeniket ismeri az „óvónő”, hogy melyik kié, szétosztja mindeniket jogos tulajdonosának s előkerülnek a rejtekből a száraz, a barna, a fehér, a vajaskenyér darabok, a turós és turótlan lágos szeletek s Márta néni felügyelete alatt megkezdődik a menyeyi élvezettel járó majszolás, amikor is a nagyvilági szörakozásra, kedvtelésre született ifju

„óvónő” is fel megy a két kilométernyire levő kastélyba ebédelni, hogy ebéd után visszajöve, estig folytassa ott, ahol délelőtt abban hagyta.

És ez, anyagi türelemmel így megy már két hónap óta! Hát kedves szerkesztő barátom, legközelebb Garanyban jártamban az itt kontár módra leirt jelenetnek voltam én tanuja. Ez lelkesített fel engem annyira, hogy a mai számban riporterednek szegődtem be.

Terebesi.

HIREK.

Halottak napja.

— okt. 30.

A természet haldoklása még a legszangvinikusabb véralkatu embert is bizonyos fokig melancholikussá teszi.

Az enyészet, mely lerombolja a tavasz és nyár munkáját s pihenőre küldi magát a természetet is, eszünkbe juttatja az emberi élet hasonlatosságát a vegetációhoz. — Eljön az ősz mindenre; az enyészet karjai ölelnek át egyszer mindent és mindenkit.

Nehéz napok ezek, hiszen az életosztón már magában az erőt, az életet tételezi fel és ezekkel szemben a gyengeségnek s a nirvánának sötét képei állanak... amelyeket akarva vagy nem, a halottak emlékestéjén magunk elé kell állítanunk.

Napokig nem tudunk szabadulni a nyomasztó érzés sulya alól; — napokon át, mint felujult sebek sajognak lelkünkben a keserűség érzetei, mert alig van köztünk egyetlen, akiknek siratnia nem kellene valakit.

A temető közös kincsesházunk; mindnyájunknak van ott már földbe rejtett drága gyöngye, melynek csillogására visszaemlékezik a sajtó szív és még jó, ha a szemekben feleslanelő köny némi enyhületet hoz az elgyötört lélekre, melynek gyakran minden öröme, boldogsága, reményeége pihen ott a föld mélyén...

Emlékezzünk szeretettel a mi kedves halottainkról. — Idézzük fel magunk előtt drága képeiket, öntözzük a szeretet könyeivel rideg sirhantjukat.

Nekik jól esik ez, — mi pedig megkönnyebbülünk...

— Személyi hírek. Magyar Gábor tartományi piarista-rendfőnök titkára Hénap Tamás dr. kíséretében folyó hó 28-án érkezett Sátoraljai helybe a helybeli piarista rendház meglátogatása céljából. — Mezei Ernő, a kiváló publicista, az „Egyetértés” ki-tűnő tollu vezércikkirója városunkban időzik.

— II. Rákóczi Ferenc napja. Tegnap, október hó 29-én mult egy éve annak, hogy a hazai föld ölébe fogadta egyik leghűbb fiát II. Rákóczi Ferencet. A nagy nap évfordulóján újból hálával és kegyelettel emlékezett meg a nemzet a nagy fejedelemtől s bujdosó társairól. Több helyen gyászmisét tartottak, hol imákban emlékeztek meg a nemzet nagy fiáról, miséket tartva azok lelki üdvéért. Iskoláink hazafias érzésű tanítósa pedig városunkban is megragadta az emlékezetes évforduló alkalmát, hogy megemlékezzenek történelmünk e kimagasló alakjairól s mint a hazaszeretet példányképeit állítsák oda az ifjuság lelki szeméi elé a rendi s vallásszabadság lánglelkű vezérét s hősbajnokait.

— **Főuri házasság.** Windisch-Graetz Lajos herceg, a magyar országgal főtisztelet tartatik a helybeli ref. templomban. A ref. vallású tanuló e napon az iskolába menetel alól miniszteri rendelkezéssel föl vannak mentve. — A reformáció 390-ik évfordulóján, okt. 31-én a sátoraljaujhelyi református egyház emlékműnépélyt tart az egyház tanácsstermében a következő műsorral: 1. Gyülekezeti éneklés. 2. Imát mond és szabadelődést tart Fejes István esperes-lelkész. 3. Emlékezés a reformátorokra. Felolvasás. Tartja: Thuránszky László, főgimn. tanuló. 4. Vallásos költemény. Szavalja: Isépy Edith, polgári iskolai növendék. 5. Tompa: Gályarab fohásza. Szavalja: Tóth Ferenc, főgimn. tanuló. 6. Emlékezés: tartja Marton János vallástani lelkész. 7. Ének. — Az emlékműnépély d. e. 8 órakor veszi kezdetét.

— **A hadsereg köréből.** Tarsy Balázst, a helyben állomásozó m. kir. honvédszázalóalji tiszthelyettesét hadnaggyá nevezték ki.

— **Házasság.** Weisz Kálmán sátoraljaujhelyi főrabbi folyó hó 29-én kötötte meg házasságát a sátoraljaujhelyi anyakönyvvezető előtt Tiegerman Borbálával, néhai Lieberman Kálmán kassai főrabbi özvegyével. A polgári esketésnél Dongó Gy. Géza anyakönyvvezető működött közre a főrabbi lakásán, a ki „kötés” után rövid üdvözlő beszédet intézett a főrabbihoz és főrabbinéhoz. A beszéd mely Mózes V. könyvének XXVIII. részéből volt merítve, a főtisztelendő házaspár lelkére mély hatást gyakorolt. A Melkhezdek rendje szerint kötött eme szép polgári házasságban immár 134 év hosszára nyult két életnek fonálszála kapcsolódott egybe. — Az egyházi áldásban pedig Singer Izrael nyug. hittanár részesítette az új házaspárt.

— **Elhunyt 48-as honvéd.** A nagyidők tanúinak még élő kicsiny száma egyre apadóban van. A diszes sorból egymásután dőlnek ki a szabadság megihlette, hössé avatott férfiak, kik a nagyidőkben fegyvert fogtak a haza és szabadság védelmére. Sátoraljaujhely városának újból van egy ilyen halottja, ki a 48-49-es években szerepet játszott, s több csatában vett részt. Az elhunyt 48-as honvéd neve Horovitz József férfi szabó, ki folyó hó 27-én halt el szívrohamban 80 éves korában. Az öreg honvédet nagy részvét mellett folyó hó 28-án d. u. temették el. — A koporsó felett dr. Buza Barna orsz. képviselő mondott határos, szárnyaló emlékbeszédet, foglalkozva az elhunyt érdemeivel, kiemelve törhetlen hazafiságát, hazaszeretét. Az elhunyt honvédet városunkban élő bajtársai, s nagy közönség kíséretében helyezték az örök pihenőre. Nyugodjék békében harcos tanuja a dicső magyar szabadságharc lélekemelő, megindító történetének.

— **Ipari szövetség alakítása.** A felső vidéki 17 vármegyének kéményséprő mesteri népes közgyűlést tartottak e hó 27-én d. e. Sátoraljaujhelyben a „Magyar Király” szálló nagytermében. A gyűlésen megjelent s igen szép beszédet mondott dr. Fried Lajos orsz. képviselő is, aki a kormány iparpolitikáját ismertette és iránta bizalomra kérte a jelenlevőket. Dr. Friedt szép, tartalmas beszédeért zajos óvációban részesítette a közgyűlés. — A rendőrhatalóság képviselőjében Schmidt Lajos rendőrkapitány jelent meg. A közgyűlés kimon-

dotta a „Felsőmagyarországi Kéményséprő szövetség” megalakítását s az alapszabályokat is megállapította. A szövetség elnöke Kóvári András (Gálszécs), ügyvezető alelnöke Kaposy Géza (Bodzásujlak), másodalnöke Linbach Ferenc (Ungvár), pénztárosává Demjén István (Sátoraljaujhely), ügyészévé és titkárává pedig Czagány Ferenc választott meg. — Gyűlés után a Magyar Király szálló éttermében közbejött volt, melyet Keresztési Lajos vendéglős igen izletesen állított ki, elismert jó konyhájából.

— **Drágaság mindenfelé.** Hogy a liszt vagy a hus megdrágul, az még érthető; de hogy a párbaj is megdráguljon: ez már mégis csak sok! Marosvásárhelyen ugyanis az orvosok kimondták, hogy párbajoknál csak 100 korona tiszteletdíj mellett lesznek jelen! Hihető a példát másfelé is követni fogják.

— **Orvosok gyűlése.** A zemplénvármegyei járás és körorvosok folyó hó 26-án gyűlést tartottak özv. Kovacsics Ignác német éttermében, melyen az ujonnan alakult munkásbiztosító pénztárakkal szemben elfoglalandó álláspontjukat beszéltek meg. A szép számban megjelent orvosok elhatározták, hogy bevárják a központ ez ügyben hozandó határozatát s annak alávetik magukat. Este a színházi étteremben társas vacsora volt.

— **Helyettesítés.** Mint lapunk előző számában említettük, az Almásy grófi család Garanyban a saját költségén tart fenn kisdudóvát, ahol az óvónői tisztelet Almásy Georgina grófkisasszony látja el. A grófi család november 1-től téli tartózkodásra a fővárosba utazik s így az óvoda is elveszti nemes lelkű vezetőjét; a grófnő azonban az óvodát fenntartani kívánja s annak vezetésével Szőlősy Ilona sátoraljaujhelyi lakos, okl. kisdudóvónőt bízta meg.

— **Piaci rend.** A tejnek, vajnak stb. piacon való kóstolgatását a rendőrkapitány betiltotta — Eperjesen. Nálunk? Még nem.

— **A sátoraljaujhelyi közös konyha** előkészítő munkálatai már javarészt befejezést nyertek s a közhasznú intézmény november hó 16-án akadémialanul meg fogja kezdeni működését. A közös konyha személyzete már fel van fogadva s a közös konyha pénztárnoka már fel is hívta a tagokat a fél havi élelmiszeri díj befizetésére. Magunk részéről is figyelmeztetjük azon családokat, melyek élelmiszeri szükségleteiket télre már beszerezték, hogy azokat a közös konyha a saját céljaira tőlük átvesszi. A konyha vezetősége újabban Sátoraljaujhely város mézárásaihoz és fűszerkereskedőkhöz intéz felhívást szállítási ajánlatok megtétele iránt. A felhívást, mely lapunk mai számának hirdetői rovatában olvasható, figyelmébe ajánljuk Sátoraljaujhely város mézárásának és fűszerkereskedés tulajdonosainak. A közös konyha így nemsokára teljesítheti fogja hivatását: városunk közönsége egy vitalis, közhasznú érdekének szolgálatát.

— **A „Sátoraljaujhelyi Általános Ipartestület” közgyűlése.** A sátoraljaujhelyi általános ipartestület folyó évi november hó 3-án délután 4 órakor közgyűlést tart az ujonnan épült ipartestületi székház nagytermében. A közgyűlés tárgyai: az új épület átadása s átvétele s az építési bizottságnak a felmentvény megadása. Az ipartestület új székházáról lapunk más helyén közlünk ismertést.

— **Templomrablás.** A tokaji izr. templomot eddig ismeretlen tettesek feltörték s a perselyekből 240 korona készpénzt emeltek el. A bitangok ezt irták a templom falára: „Most már sikerült”. Bárcsak a csendőrségnek is sikerülne...

— **Ujhelyben elfogott kassai tolvaj.** A sátoraljaujhelyi rendőrség e

hó elején elfogta Rosenberg Jakabot, valódi nevén Zalczman Dávidot s az ügyészségnek adta át. A vádlott bevallotta, hogy egy omega zsebórát, egy női arany gyűrűt, arany nyakláncot és egy selyem ernyőt ez év június havában Kassán a Deák Ferenc-utca 25, és a Kossuth Lajos-utca 12. sz. házból lopott el.

— **Jó anya.** Kivács Katalin minyózi paraszt asszony diót dugott gyermeke szájába, hogy ne sikoltozzon. A buta módszer azonban nem vált be, mert a dió a gyermek torakába csuszott és az megfult. Akkor már az anya sikoltozott.

— **Sajtóper.** Molnár János felüggesztett községi bíró a „Sárospataki Ujság” ellen rágalmazási pert indított.

— **A kutba dobta.** Bacsó János sárospataki juhászbojtárt hétfőn este a várhomokon levő lakásán két juhászlegény megtámadta, megkötözte és a legközelebbi kutba dobta. Reggel, amikor az esetet megtudták és Bacsó megmentésére indultak, már csak holttestét húzták ki a kutból. A tetteseket a karádi csendőrség elfogta és bekísérte az ujhelyi ügyészség fogházába.

— **Járvány mindenfelé.** A Sátoraljaujhely városban nagy mérvben fellépett vörheny és kanyaró járvány miatt a hatóság a helybeli állami iskolát, a járvány megszűntéig bezárta.

— **Dr. Klein J. orvos és fogász** lakását az ipartestület ujonnan épült emeleti helyiségébe helyezte át.

— **Sorozási előmunkálatok.** A honvédelmi miniszter most adta ki az 1908. évi ujoncokra vonatkozó körrendeletét a törvényhatóságokhoz. A sorozások március és ápr. hó folyamán lesznek. Állításkötelesek az 1885, 1886 és 1887. évben születettek. Vajon hány lesz távol vármegyénkben?

— **Uj szeszgyár.** Homonnán gr. Andrássy Sándor egy gazdasági szeszgyárat építtetett, mely nemsokára megkezdte működését.

— **B. B. B. Közismert tény** s az ország minden részében el van ismerve alanti motto, a mely a kimutatott fényes eredmény által bebizonyosodott. Rövid időn belül a 602.000 koronás nagy jutalomdíjon kívül a nagy főnyereményt 200.000 koronát, 70.000, kétszer a 60.000, 50.000 és 40.000 koronát, tehát egy millió koronán felüli összeget fizetett ki a fenti Bankház a szerencsés vevőknek. Ezen fényes eredményt más föléjárás kimutatni nem képes. Jogosult tehát azoknak eljárása, kik sorsjegyeiket a legközelebbi I-ső osztályu húzásra (XXI. sorsjáték) húzás november 21. és 23-án, a Bankó Banknál Budapest, Andrássy-ut 60, beszerzik, mert ezáltal maguk is meggyőződést szerezhetnek arról, hogy a legigazabb motto: Bankó sorsjegye Bankó!

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a SCOTT-féle Emulsió. Amellett, hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szoptós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Telefon-számunk: 42.

TANÜGY.

Az orvos a pedagógia szolgálatában.

Irta: Kertész Ödön.

(Folyt. és vége.)

Ismétlem, én nem tartom helyesnek, hogy a feministák s nem a pedagógusok és orvosok foglalkoznak a szexuális kérdésekkel. Miért kell nekünk külföldi elesapott tanítónők véleményeit meghallgatni? Miért a feministák foglalkoznak ezzel?

Ajánlatos lenne, ha a hazai orvosok és tanítók vennék mielőbb kezükbe a problémát, amazok fiziológiai, emezek pedagógiai szempontból vizsgálják. És ha határozatokat nem is hoznának, de ez eszmecserék folyamán sok dolog tisztázódhatna. Ezen elvek értékesíthetők lennének a nevelésben, a természettudományi és teológiai tárgyak oktatásánál, de körvonaloznák a szülők eljárását is.

Könnnyű azt mondani, hogy felesleges a felvilágosítás, mert a gyermekek később maguktól is rájönnek mindenre. De aztán hányszor tapasztaljuk a rossz barátok részéről nyert, vagy az önfelvilágosulás káros következményeit.

Nőnevelésünk iránya még nincs megjelölve. Vagy egyoldalú itt a rendszer, vagy ha a modern eszmékhez ragaszkodnak, úgy ingadozó. Vegyünk elő egy polgári leányiskolák számára irt olvasókönyvet s meglepődve konstatahatjuk, hogy a „Képek a magyar történelemből” c. részben kizárólag a történet nőalakjai vannak bemutatva. És az ilyen tankönyvre rá kell mondani, hogy a célnak kitűnően megfelel.

Hát akkor, hogy merjünk gondolni a közös nevelés-oktatásra, a coeducációra? Pedig e rendszer már 11 európai államban meg van honosítva. Nálunk e téren még az ősi előítéletek uralkodnak. Az orvosi kar itt is segítségére lehet a pedagógiának. Fel kell világosítani a társadalmat, hogy az új rendszernek milyen előnyei vannak s hogy az aggodalmaknak helye nincsen. Dr. Forel pl. orvosilag bebizonyítja, hogy a coeducáció csökkenti az ingert.

Bebizonyítja, hogy a két nem összetartozik és ezek szétválasztása üdvös nem lehet.

Ime mennyi kivitelre várakozó eszme, mennyi probléma. Csupa elmélet, sehol a gyakorlatban, de ingadozás az egész vonalon. Az orvosi tudomány még nem tette magáévá ezen eszméket legalább még nálunk nem.

És most röviden összefoglalom az orvos gyakorlati ténykedését. Az iskola építése orvosi beavatkozás nélkül alig lehetséges. Kívánatos, hogy az egészségügyi szabályok betartásához szigorúan ragaszkodjunk. Főlegesen lenne felsorolni a sok körülményt, melyek egy iskola jó elhelyezésével vannak kapcsolatban. A tantermek berendezésénél is a higienikus szempontok az irányadók. A növendékek elhelyezésekor az orvos véleményét mellőznünk nem lehet. A növendékek testi fejlődését élénk figyelemmel kell kísérni, sőt időközönként a testi fejlődés adatait minden gyermekről fel kell jegyezni. Ne csak szemvizsgálat tartassék, hanem a többi érzékszerek is megvizsgálandók. Egyébként nem csak a testi bajok, hanem a lelki bajok is ragályosak lehetnek. Döri S. Zsigmond, kivel egy iskolában működtem s ki a kísérleti pedagógia buzgó művelője, egyik művében érdekes esetet ír le. A meiseni polgári leányiskolában egy leányka reszketegségben (tremor hysterikus) megbetegedett. Az orvos eleinte ügyet sem vetett rá, de néhány napra több növendéknél mutatkozott a reszketegség s néhány hét alatt 237 gyermek megkapta a bajt, úgy, hogy az iskolát be kellett zárni. Persze a baj terjedése suggestív alapon történt, mer a reszketés — a

szülői házban nem — csak az iskolában mutatkozott.

A tudóbajos tanulót, vagy tanítót el kell távolítani az iskolától. A termék levegőjére, tisztaságára szigorúan kell ügyelni. A testi oktatásra nagy gond fordítandó és az egyes órák közötti szüneteknek is testedző játékokkal kell tartalmat adni.

De kiterjed az orvos actív és passzív ténykedése az iskolán kívül is, főleg a szülői házban. Ott irányítják a gyermek gondozását születésétől kezdve, szabályozzák az étkezés és alvás rendjét. Az Országos Közegészségi Egyesület egész munkaprogrammot dolgozott ki és 10 pontba foglalta össze azon fontos kérdéseket, amelyek megvitatás után a gyakorlatban alkalmazandók.

Napról-napra hangoztatjuk a lokálpatriotizmus fontosságát. Ennek azonban nem csupán anyagilag van jelentősége, hanem kiterjed a szellemi, erkölcsi jólétre is. Azt hiszem elég fontos az, hogy gyermekeink egészsége megóvassék s a szülőknél az a legnagyobb öröme, ha gyermekeiket testben-lelekben szépen fejlődni látják. Cikkem folyamán úgy általánosságban megmutattam, hogy az orvosi tudomány mit tehet e téren. A városi közegészségügyi bizottság helyesen van szervezve, mert részt vesznek abban egy a tanítás, mint a gyógyítás emberei. Üdvös lenne, ha e bizottság az iskolai egészségügygel behatóbban foglalkoznék és még üdvösebb, ha ajánlatba hozná az iskola orvosi állás szervezését. 9 iskolánk van s mindegyiknek más-más a fentartója, de egyik sem zárkózna el hozzájárulni az orvosi díjazásához, sőt az állam a tetemes részt készséggel fedezné. Hogy milyen sokoldalú

tevékenységet fejthet majd ki az iskolához beosztott orvos, azt részletezni felesleges és hogy milyen eredményt tudna felmutatni az iskolai közegészségügy terén, azt a jövő bizonyára igazolná.

Ami pedig a gyermektanulmányozást illeti, az ma már minden nevelőnek kötelességeihez tartozik. Helyesen jegyzi meg a Gyermektanulmányi Társaság kiadott programjában, hogy nemzeti előhaladásunk és nemzeti jellemvonásaink fejlesztésének egyik alapvető kérdése a gyermektanulmányozás. Természetesen az orvosi tudomány adja meg az impulzust erre. Vármegyénk népművelési bizottsága helyesen teszi, ha e tekintetben irányító lesz és a jelzett társaság vezetőségével érintkezésbe lépve vármegyénkben fiókkört létesít és a központ utbaigazításai alapján a vármegye minden tanítójának munkakört biztosítana. A cél megéri a sok fáradságot.

— **Molnár János ügye.** Molnár János nyug. tanítót, Sárospatak község bíráját a sárospataki járás főszolgabírája állásától felfüggesztette. Ez alkalomból Radil Károly képv. testületi tag nyílt levelet intézett Beregszászy István zemplénavármegyei kir. tanfelügyelőhöz, melyben kéri Molnár János reaktiválását s nyugdíjának beszüntetését.

SPORT.

Agárverseny. A zemplénavármegyei agársz. társulat elegy-agárversenyét f. hó 25-én tartotta meg Gál-szécs határában. A versenyt megelőzőleg okt. hó 24-én a társulat Gál-szécsen társasvacsorával egybekötött

közgyűlést tartott, amelyen az összevetések is megtörténtek. A versenyre, amely 25-én d. e. 9 órakor kezdődött Fáy Antal, br. Vécsey Alfonz, Vladár Emil és Thuránszky Tihamér 8 agarat neveztek be és az értékes tiszteletdíjat Fáy Antal gömörmezei földbirtokos nyerte meg Tulipán II. nevű agarával, s így a vándordíjhoz — amelynek megnyerése három egymásutáni győzelemhez van kötve — egy győzelmet szerzett. A második díjat br. Vécsey Alfonz nyerte. Az összevetés eredménye és így a verseny lefolyása a következő volt:

Csokoládé br. Vécsey Alfonz	} Csokoládé	} Tulipán II.	} Tulipán II.
Bunkó Vladár Emi			
Tulipán II. Fáy Antal	} Tulipán II.	} Tulipán II.	} Tulipán II.
Ficzko III. Thuránszky Tiham.			
Csicsóné Fáy Antal	} Csicsóné	} Bendrek	} Bendrek
Csóré Thuránszky Tih.			
Csárdás Vladár Emil	} Bendrek	} Bendrek	} Bendrek
Bendrek b. Vécsey Alfonz			

A versenyen szépszámu közönség vett részt lóháton és kocnikon és mindinkább fokozódó érdeklődéssel nézte a verseny lefolyását és figyelte az érdekes mozzanatokat. A verseny után este társasvacsorára jött össze a társaság és a sikerült napot a hajnali órákig tartó vig táncmulatsággal zárta le. (mb.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Elített főszolgabíró. A darabont időkben történt, hogy Malonyay Tamás sztrópkói főszolgabíró nyilvános helyen hazaárulónak nevezte Sziráky Barna volt kassai törvény-

széki elnököt. Sziráky ezért kihívatta Malonyait, ki azt felelte, hogy hazaárulóval nem verekszik. — Később Malonyaynak támadt egy másik afférje, amikor is az ő ellenfelének segédei tagadták meg az elégtételt, — hivatkozva a Szirákyval való elintézetlen ügyére. Malonyay ezek után sértő levelet írt Szirákyknak, hogy azt kihívásra bírja. Sziráky a büntető bíróságnál keresetet indított Malonyay ellen, becsületsértés miatt. A tárgyalást tegnapelőtt tartotta meg ez ügyben Szilvássy, budapesti büntető járásbírósi albiró s Malonyay Tamást becsületsértés vétsége miatt 20 napi fogházra átváltoztatható 400 korona pénzbüntetésre ítélte. Malonyay az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

P. Szerencs. Ön egy verset küldött nekünk, mely csak a legnagyobb fantáziával mondható versnek. Ennek utolsó versszoke így hangzik:

Nem szoríthatom keblemre, kit szeretek,
Ez ellen töröknek fejökre mind örökös
[imádok
átok.]

Ellene törnek ez ellen fiatalja, vénéje,
Ide segítségnek nagy esoda kéz kéne.

Hát mi irunk önnek üzenetül valamivel jobbat.
Halgassa meg:

Nem közölhetjük a verset, amelyet ön be-
[küldött és irt
kültött és irt.]

S ez ellen nem tudunk vigasztalást és irt.
Verse ellen tör lapunk fiatalja, vénéje
Ide segítségnek sokkal jobb vers kéne.

H. Gy. Tállya. Ebben az alakban nem adhatjuk le. Tessék vagy a Közönség Köréből, vagy a Nyíltér című rovatok valamelyike számára megírni, ahol az ön teljes felelősségére betűszerint közölhetjük.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

Felhívás élelmi cikkek szállítására!

A sátoraljaujhelyi közös konyha fogyasztására szükségeltetik naponként körülbelül egy fél métermázsa csont, in és faggyumentes

I. rendű különféle hús.

Szükségeltetik továbbá mintegy 120 személy étkezésének ellátásához megfelelő különféle fűszer, továbbá egy métermázsa első minőségű olvasztott

szalonna zsir.

Felhívtnak mindazok, akik a fenti szállításokat vállalni óhajtnak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat folyó évi november hó 8-ig Dr. Kovaliczky Elek vál. tag urhoz adják be.

A szállítás folyó évi november hó 15-én veszi kezdetét.

Sátoraljaujhely, 1907. évi október hó 30.

A közös konyha szervező-bizottsága.

Bérbeadó

Sátoraljaujhelyben, a Fő-téren lévő Oroszlán korcsma emeletén 3 ud-vari szobából álló lakás mellékhelyiségeivel együtt. Értekezhetni dr. Grosz Dezső csódtömeggondnokkal.

IRODA ÁTHELYEZÉS!

GOLDBERGER A. V.

özég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fenálló

HIRDETÉSI IRODÁJÁT

(jelenleg Budapest, IV, Váci-utca 20. sz.)
1907. november hó 10-én
saját házába

Budapest, IV., Molnár-utca 38.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

• 1/8 K1.50 — 1/4 K3.- — 1/2 K6.- — 1/1 K12.- •

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRASSY-UTCA 60.

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybeli viszontelárusítónknál eredeti árban kaphatók.

22535/1907. ár. szám.

Árverési hirdetmény.

Zemplén vármegye árvaszéke részéről közhírré tétetik, miszerint a kiskoru Polsch János és András tulajdonához tartozó és a nagytoronyai 246. számú telekkönyvi betétben a 622., 602., 1528. és 1529. helyrajzi számok alatt foglalt ingatlanok 1907. évi november hó 9-ik (kilencedik) napján délutáni 2 órakor Nagytoronya község házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett fognak eladatni:

1. A kikiáltási ár a szántóföldeké 1200 □-ölével számítva holdanként 500 korona, az erdő holdja 500 korona, s a legelő jutaléka 200 korona, melyen alól az ingatlan el nem adatik.

2. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverés foganatosításával megbízott árvaszéki ülnök kezéhez az árverés megkezdése előtt bánatpénzül lefizetni, mely bánatpénz a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni.

3. Tartozik vevő a vételárat három egyenlő részletben és pedig: az első részletet a kiküldött kezéhez leütéskor azonnal; a másodikat a leütéstől számított 15, a harmadikat a leütéstől számított 30 nap alatt mindenkor a leütéstől számított 5% kamattal a sátoraljaujhelyi m. kir. adóhivatalba, mint gyámpénztárba, befizetni.

4. Vevő a vett birtoknak azonnal birtokába lép és a birtoknak haszonélvezete mellett a leütéstől terheket ugyszintén a szerződés és átírással járó egyéb költségeket is viselni tartozik, tulajdonjoga azonban csakis a teljes vételár lefizetése s az árverési jegyzőkönyv gyámhatósági jóváhagyása után lesz bekebelezendő.

5. Vevő addig, míg a vételár utolsó részletét be nem fizeti, az ingatlanon levő épületeket tűzkár ellen biztosítani tartozik.

6. Ha vevő a fennebbi feltételeknek bármi tekintetben eleget nem tette, az általa megvett ingatlanbirtok a gyámhatóság tetszése szerint, vevő kárára és veszélyére újabb árverésre kitétethetik, vagy ennek mellőzésével vevőn a vételári részletet és ezeknek a leütéstől számított 5% kamata (1877: XX. t.-c. 290. §.) a törvény rendes útján bevétethetnek.

7. Ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az árvaszékhez intézett beadványban valaki részéről a megállapított bánatpénz és a megtörtént árverésen elért vételár 10%-ának letétele mellett a vevő ígéretét, ennek legalább egytized ($\frac{1}{10}$) részével meghaladó ajánlat tétetik; az árvaszéknek jogában áll az előbbi árverést hatálytalanak nyilvánítva, újabb árverést rendelni. Az utóajánlat az ajánlattevőre feltétlenül s akkor is kötelező, ha az ajánlata folytán elrendelt árverésen meg nem jelen és ha az övénel magasabb ígéret nem tétetik, az ingatlan általa megvettnék jelentetik ki.

Kelt Zemplén vármegye árvaszékének Sátoraljaujhelyben 1907. október 25-én tartott ülésében.

Pintér István,
elnök.

2608. tkvi sz.
1907.

Hirdetmény.

Nagyköpatak község birtokszabályos következtében az 1869. évi 2579. I. M. sz. rendelethez képest átalakították, ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyek az 1886. évi XXIX. t.-cz., az 889. XXXVIII. t.-cz. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárása a tkvi helyesbítéssel kapcsolatban foganatosították.

E célból az átalakítási munkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1907. év december hó 2-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg s az új tk. sz. tervezetek ellen a netán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkönyv átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött napon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átalakításra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18 §-ai, az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5—7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létejét a kiküldött előtt szóval ismerje el, s a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek, és

4. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak kitérését kérelmezzék, illetve, hogy kitérés engedély nyilvántartása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Varannón, 1907. október 21-én.

A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

Kail Béla,
kir. járásbíró.

Faarverési hirdetmény.

Alsóberek községi volt urbéresek tulajdonát képező 1904—1907. évekre esedékes vágástéren kihasználás alá eső mintegy 60 drb. műfa és tűzfára alkalmas mintegy 240 tm³ert tevő tölgyfa Alsóberek község házánál (Zemplén vármegye) 1907. évi október hó 31. d. e. 9 órakor nyilvános szó- és írásbeli árverésen el fog adatni.

A becsérték mint kikiáltási ár 2829 kor. 18 fill. azaz kettőezernyolcszázhuszonkilenc korona 18 fillér; a leteendő bánatpénz ezen összeg 10%-a. Becsáron aluli, elkésett valamint utóajánlatok el nem fogadtatnak.

A részletes árverési és szerződési feltételek a homonnai m. kir. járási erdőgondnokságnál és Alsóberekben a község házánál tekinthetők meg.

Kelt Alsóberekben, 1907. évben.

Jencsura György,
urbéri elnök.

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a szárított kőbányai hizósértés trágyában.

A LEGOLCSÓB ÉS A LEGHATÁSOSABB TRÁGYA.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

Budapest—kőbányai trágyaszárító gyár

Bosányi, Schietrumpf és társa Budapest IX. ker. Üllői-ut 21.

Gazdánál jól bevezetett helyi képviselők kerestetnek.

Szüreteljünk

Szántó-féle loden-kabátban.

Meleg szövet vagy szőrme
béléssel már 20 koronától
feljebb beszerezhető egyedül

Szántó Mór és Társa

cégnél

Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér
(volt Bilanovits-féle üzlet).

Mérték szerinti megrendelések a legújabb kelmékből.

MUSCHONG - BUZIÁSFÜRDŐI SZÉNSAV-MŰVEK

Ujjonnan berendezve, kartelen kívül szállítanak azonnal
bármily mennyiségű természetes, ve-
gyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból
szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb
ipari ezélekre

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ mesterségesen előállott,
kevésbé kiadós szénsavval
M megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek
1/1 és 1/2 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért
gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és
ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőnyezim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecs kavágók, répavágók, kukoricza-morzsológok, darálók
őrölmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Menyasszonyi kelengyék áruháza!

SCHÖN SÁNDOR és BARNÁ DEZSŐ

cég felhívja a m. t. vásárló közönség szives figyelmét
az ujjonnan berendezett és állandóan nagy készletben lévő

MENYASSZONYI KELENGYÉKRE.

Nagy választék

hazai, angol és francia divatkelmékben, valamint selyem, szőnyeg és függönyökben.

Férfi ruhák

bel- és külföldi gyártmányu posztókból
mérték szerint készítettnek.

Minták kívánatra vidékre is költségmentesen küldetnek.